

czności nie zna dostatecznie dziejów ostatnich lat pięćdziesięciu. Gdyby w tym względzie posiadano nieco dokładniejsze wiadomości, nie słyszelibyśmy tak często wygłaszanych zdań politycznych, skrzywionych i fałszywych. W kongresie wiedeńskim i w ówczesnem położeniu Europy, w owym czasie leżały zarody wypadków politycznych z roku 1848 i 1866. Jasną to jest i niezaprzeczoną rzeczą, a jednak bardzo wielu ludzi, nawet mających pretensyą do uczoności nie wie o tém i ztąd najzupełniej mylnie wygłasza sądy. Dzieło p. Müllera czyta się z wielkiem zajęciem i wedle wszelkiego prawdopodobieństwa, jeżeli nie świetne, to przynajmniej sympatyczne wróżyć mu trzeba przyjęcie u ogółu. Zalecają je: treściwość (całe dzieło zawiera się w jednym tylko tomie) obok jasności w wykładzie: przymioty w dzisiejszej literaturze ważne niezmiernie; forma wykładu nader ponętna, (co znowu też nie jest właściwością historycznej literatury niemieckiej) i w końcu stosunkowa taniłość. Wł. M.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

WARSZAWA.

Listopad 1867 r.—Dnia 3 listopada r. b. komitet redakcyjny *Encyklopedyi Powszechnej*, rozwiązał się ukończywszy swe zadanie, przez złożenie wydawcy rękopismów do ostatnich liter Z i Ż, z których pierwsza już znacznie posunęła się w druk. Dziewięć lat przeszło trwała praca nad tém ogromnem dziełem, którego całość obejmuje XXVIII tomów. Uzupełnić i powiększyć zamierza je wydawca przez wydanie *suplementów*, które kilka tomów niewątpliwie obejmą.

— Podług listów otrzymanych z Krakowa dowiadujemy się że Jan Matejko, którego obraz olejny ściągnał powszechną uwagę na tegoroczną Wystawę Paryżską, otrzymał za niego 50,000 franków i krzyż kawalerski cywilnej zasługi. Obraz ten zakupił Cesarz Austriacki do galerii wiedeńskiej jak również rysunki Grottera Krakowianina za 8000 franków.

— Jan Hempel wydał rozprawę p. n. „Stanowisko pracy w rozwoju społecznem.” Dziełko to nosi napis już roku 1868.

— Nakładem i w drukarni S. Lewentala wyszła z pod prasy: „Historja Rzymska przez V. Duruy Ministra Oświecenia.” Przekład Michała Szymanowskiego. Obejmuje dzieje od początku Rzymu, aż do Teodozjusza czyli do roku 395 po Chrystusie.

— Uczeń Szkoły Głównej p. Józef Goldszmit, własnym nakładem rozpoczął wydawnictwo p. n. „Wizerunki wsławionych żydów XIX wieku” w drukarni J. Jaworskiego. Pierwszy zeszyt wyszły z pod prasy obejmuje życiorys Sir Moses Montefior’ego

z popiersiem rysunku Tegazzego, drzeworyt Dudraka krakowianina. Następny ma obejmować Achillesa Foulda, niedawno zmarłego ministra skarbu cesarstwa francuzkiego.

— Franciszek Slipler wydał w Münster, zupełny zbiór łacińskich religijnych poezyi Dantiszka, wraz z ich przekładem na język niemiecki. Do tego dołączył łacińskie poezye Kopernika z tłumaczeniem także niemieckiem oraz wiersze i listy pisane przez Dantiszka lub też przez innych do niego. Zbiory te poprzedził wydawca obszernym żywotem Dantiszka. Dzieło to zajmujące dla nas wydanem zostało jeszcze w r. 1857, i nikt dotąd o jego wyjściu nie wspominał.

— Professor Uniwersytetu Jagiellońskiego Dr. Jozef Łepkowski, w bibliotece Sieniawskiej między defektami, znalazł nieznaną edycyą *Żywota Chrystusa Pana Opecia*, wydanie niezawodnie z pierwszej ćwierci XVI stulecia, różne od opisanych przez bibliografów. Młody a zdolny pracownik p. Władysław Skrzydylka zajął się bibliograficznem studyum nad edycyami Opecia, tej pierwszej nieledwie polskiej drukowanej książki. Do czasu wydania dzieła tego w Bochni u Piza w roku 1864, jest do 14 wydań, z których prawie wszystkie do rzadkości należą, nawet i to, które niedawno bo w r. 1846 wydał T. Nowacki w Mikulowie. Rozchodzi się to na odpustach w tysiącach egzemplarzy — uiknie jak ów lud, gdy ciągnąc sznurem ścieżkami po powrocie z kościoła, przybyszy do wsi, po chatach się rozchodzi. Raczej też uorganistów kościelnych, pod strzechą wieśniaka, jak po bibliotekach, szukać by wypadło rzadkich wydań takiego Opecia. P. Skrzydylka, rozszerzy, w pracy swęj którą rozpoczął, i dopełni to, co o wydaniach Opecia napisał śp. Stanisław Przyłęcki.

— Alexander hr. Przezdziecki, wydawnictwo pomnikowe Dzieł Długosza prowadzi wytrwale, chociaż dłużej jak zamierzył. Po ogłoszeniu *Liber beneficiorum*, wyszedł w Krakowie przekład polski dziejów Długosza tom pierwszy, drugi jest pod prasą w wyborném tłumaczeniu Karola Mecherzyńskiego profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, który obecnie czasowo zastępuje miejsce bibliotekarza po zgonie ś. p. Muchlińskiego. A. Przezdziecki rozpoczyna druk swego dzieła: *Listów Jagiellonek*. W piśmie kołońskim: „*Organ für christliche Kunst*” jest recenzya o drukowanej rozprawie pomienionego pisarza: „O hymnie św. Kazimierza” przez Dr. W. Szmitz.

— Towarzystwo c. k. naukowe Krakowskie, postanowiło wydawać następne tomy: „*Monumenta historiae polonica*” Bielowskiego, z funduszków przekazanych przez ś. p. księcia Jerzego Adama Lubomirskiego. Professor Uniwersytetu Jagiellońskiego Brandowski odczytuje teraz na posiedzeniach Towarzystwa Naukowego Krak. oddziału nauk moralnych, natarczywe krytyki swoje na dzieło Bielowskiego: „*Wstęp krytyczny.*” Archeologiczny oddział tegoż Towarzystwa, przygotował już zupełnie do druku wskazówkę konserwatorską dla kościołów wiejskich. Restauracya

wielkiego ołtarza Wita Stwosza w kościele Panny Maryi, przychodzi do pomyślnego ukończenia, bo stanie zupełnie odnowiony na wiosnę. Zachowanie tego arcydzieła naszego rzeźbiarza, zawdzięczamy głównie Dr. J. Łepkowskiemu, który przez długie lata czynił w tym przedmiocie zabiegi usilne. Teraz wzięto się do sprawy odbudowy Sukiennic, owego słynnego gmachu na rynku krakowskim, który wzniosł Kazimierz Wielki. Przedsięwzięto wydanie *Albumu* dzieł wszystkich Wita Stwosza.

— W Peszcie wydał Rudolf Temple broszurę p. n: *Ueber Gestaltung und Beschaffenheit des Bodens im Groschersogthume Krakau*. W wychodzącem piśmie: „*Mittheilungen*” wiedeńskiej centralnej konserwatorskiej komisji w tomie XII są drzeworyty i staloryty inful ze skarbcu katedry krakowskiej. Artykuł znakomitego ks. kanonika katedry kolońskiej Franciszka Bocka.

— W Sztudgardzie firma księgarska *Ebner et Seubert*, rozprawy Dr. J. Łepkowskiego które pisywał po niemiecku do różnych pism archeologicznych, wydaje teraz w jednym zbiorze.

— We Lwowie, księgarz tameczny Richter robi przygotowania w celu wydawnictwa czasopisma miesięcznego ilustrowanego p. n. *Strzecha*. Będzie to pierwsza tutaj tego rodzaju publikacya. Wydawca sprowadził rytownika który ma potrzebne drzeworyty przygotować. Niepotrzebny koszt, a zapewne nienależy ponosi p. Rychter sprowadzając cudzoziemskiego rytownika, znalazłby nie wątpliwie artystę zdolnego w Warszawie, który wraz z młodszymi drzeworytnikami, mógłby uczynić zadość wszelkim potrzebom nie tylko jednego pisma. Tu wyszły dwie monografie: *Kronika pomorzńska* Bronisława Zamorskiego i *Rys dziejów księstw Zatorskiego a Oswiecińskiego* przez J. N. Gątkowskiego. Ten ostatni przepisując bardzo wiele z badań w tym przedmiocie Józefa Łepkowskiego, nie wskazał źródła z kąd pełną ręką czerpał swoje wiadomości.

— Leopold hr. Starzeński, znany na polu literatury dramatycznej, o którym już wspominaliśmy nieraz, ukończył nowy dramat: „*Syn Bohdana*” który ma być przedstawiony na scenie Lwowskiej.

— Jak się dowiadujemy z „*Allgemeine Bibliographie*” (kwiecień r. b.) wyszły dzieje naszego narodu po portugalsku w czterech tomach in 4-o pod napisem: *Historiae de Polonia desde e seu comêço*. Lizbona. 1867. Autorem jest p. José Hermenegilda Correa.

— Wyszło w roku zeszłym w *Brukselli* dwutomowe dzieło pod napisem: *Histoire de la guerre de Moscovie (1601—1610) publiée pour la première fois, d'après le manuscrit hollandais original de 1610, avec d'autres opuscules sur la Russie, et des annotations par M. le prince Meh. Obolensky et M. A. von der Linde*, z kartą Moskwy.

— P. Cieszowski wydał: *Piekielne męki. Popas w Żółkwi*. Dwie komedye. Lwów. 1867.

— P. Wołowski członek Instytutu przed kilka miesiącami ogłosił swą pracę: *„Banque d'Angleterre et les banques d'Ecosse.* Krytyka francuzka zasłużone dziełu temu oddaje pochwały.

— Maliszewski, professor akademii duchownej w Kijowie, ma wkrótce wydać swoje historyczne studyum pod tytułem: *Ja-cek Odrowąż, mniemany apostoł Rusi w XII wieku.* Wl. M.

† Dnia 14 września r. b. umarł w mieście Chersonie Karol Kaczkowski doktor medycyny i chirurgii, professor b. uniwersytetu warszawskiego. Z pism wydał w czasie pobytu swego w Warszawie: *Lekeye higieny* (1826—1827), *Uwagi nad homeopatją, hydropatją* i t. d. (Wilno 1846). Oprócz wielu rozpraw w różnych pismach czasowych, wydał w pięciu tomikach: „Dziennik podróży do Krymu” (Warszawa 1820 r.).

BIBLIOTEKA WARSZAWSKA wychodzić będzie regularnie i w roku następnym 1868. Cena prenumeraty pozostaje też sama, t. j.: w Królestwie rub. sr. **9** rocznie, lub rub. sr. **4** kop **50** półrocznie; w Cesarstwie zaś tylko rocznie, z przesyłką pocztową w kopertach rub. sr. **10**.

Redakcyja Biblioteki Warszawskiej.

Redaktor odpowiedzialny K. Wł. Wójcicki.

Wolno drukować — Warszawa, dnia 16 (28) Listopada 1867 r.

Cenzor, J. Bieszczynski.